09.06.2026. 11:57
Pogledano: 1,155 puta

InTema mjeseca: Zelena pedagogija

InTema mjeseca donosi zelenu pedagogiju i poziva nastavnike i nastavnice da podijele prakse, pripreme i promišljanja o učenju u prirodi, održivosti i školi budućnosti.

> *"Većina učenja nije rezultat same nastave. Već je prije rezultat nesmetanog učestvovanja u smislenom okruženju."*

> Ivan Illich

Zato vam ovog mjeseca donosimo temu zelene pedagogije i pozivamo vas da sa nama podijelite svoje ideje, priče i načine na koje poučavate i učite o prirodi i sa njom.

Mjesec juni posvećujemo promišljanju o tome kako obrazovanje danas može biti održivo, ideći i korak dalje - zajedno gradimo vizije škole kakvu želimo u budućnosti.

Svijet se mijenja nevjerovatnom brzinom. Da bi škole odgovorile na te promjene, obrazovanje mora misliti unaprijed i opremiti učenike i učenice vještinama za koje danas možda nismo ni svjesni da će im trebati. Jedna od važnih funkcija škole jeste da pripremi svaku generaciju da istražuje, preispituje i, kada je potrebno, mijenja društvene vrijednosti i ponašanja.

Kada učenike i učenice učimo kritičkom mišljenju, dajemo im alat da analiziraju svijet oko sebe, da zadrže ono što je dobro, a odbace ono što je štetno. Tako škola postaje ključni akter promjene, dajući djeci znanje za snalaženje u svijetu danas, ali i za 50 godina.

Zato želimo čitati vaša promišljanja o zelenoj pedagogiji, o tome kako djecu i mlade pripremiti za sutrašnjicu. Prelazak na zelenu pedagogiju znači stvaranje smislenog okruženja u kojem priroda postaje i učionica i učitelj.

Zeleni pedagoški koncepti nisu nešto daleko i apstraktno. Oni su već tu, skriveni u vašim svakodnevnim praksama koje pomažu učenicima i učenicama da bolje razumiju sebe i svijet koji ih okružuje.

Zelena pedagogija je mnogo šira od jedne školske akcije

```
```

Zelena pedagogija je mnogo šira od školskih akcija reciklaže, brige o školskom dvorištu ili pošumljavanja. Da bismo je živjeli u potpunosti, moramo je posmatrati kroz nekoliko važnih dimenzija:

- **Biološku i ekološku**, kako živimo u i sa prirodom,
- **Ekonomsku**, kako kreiramo i koristimo resurse,
- **Socio-kulturalnu i politi?ku održivost**, kako gradimo društvo kakvo želimo.

```

U središtu zelene pedagogije je čovjek koji djeluje u prirodi i sa njom. Njen cilj je da kroz mentorski rad i podršku vodi učenike i učenice ka održivom životu. Ona od nas traži da izađemo iz šablona, napustimo rutine u razmišljanju i ponudimo učenicima prostor za kreativnost, ali i priliku da sami razmisle o tome šta su i kako naučili.

## Podijelite vašu priču sa nama!

```

Zelena pedagogija je poziv na promjenu koja podrazumijeva prelazak sa čovjeka kao vlasnika planete na čovjeka koji dijeli prostor sa svim živim i neživim bićima. Ona nas pita: Kako obrazovanje danas može graditi društvo koje ne robuje beskonačnom ekonomskom rastu, već njeguje pravednost, održivost i nadu?

Pozivamo vas da sa nama podijelite svoje prakse i promišljanja kroz koje sa učenicima i učenicama koračate ka školi budućnosti. Dijelimo pitanja za promišljanje u okviru tri važne dimenzije:

```

## Biološka i ekološka održivost
```

> Na koji način škola prestaje biti izolovana i postaje aktivan dio zajednice? Kako pomažete učenicima i učenicama da osvijeste način na koji prostor u kojem živimo direktno oblikuje to ko smo mi i kako se osjećamo?
>
> ```
>
> Živimo u vremenu ekoloških i društvenih kriza koje kod mladih izazivaju opravdan strah za budućnost, odnosno eko-anksioznost. Kako stvarate prostor u kojem učenici mogu pokazati svoje nesigurnosti i strahove, a ipak pronaći zajedničku nadu?
>
> Podijelite primjere gdje su učenici i učenice kroz istraživanje stvarnih lokalnih problema, poput divljih deponija, zagađenja ili betonizacije, aktivno djelovali i kroz to učili o solidarnosti i odgovornosti.
> ```

Ekonomska održivost

> Održivost nas uči da resursi imaju svoje granice i pita nas kako živimo u okviru njih. Na koji način potičete učenike i učenice da kritički preispitaju svoje potrošačke navike, koncept “brze mode”, bacanja hrane, konzumiranje sadržaja u online svijetu?
>
> ```
>
> Kako u nastavi koristite statistike o resursima, potrošnji ili kreativnoj ponovnoj upotrebi onoga što im je dostupno, izlazeći iz okvira koje daju udžbenici?
>
> Koje školske ili razredne rutine gradite kako biste naučili učenike i učenice odgovornom upravljanju onim što svakodnevno trošimo?
> ```

Socio-kulturalna i politička održivost

> Kako učite djecu da preispituju općeprihvaćene narative? Imate li primjere lekcija gdje ste neku temu sagledali iz ugla onih čiji se glas rijetko čuje?
>
> ```
>
> Podijelite sa nama utopijske vizije vaših učenika: kakve predmete predlažu, kako zamišljaju odnose sa nastavnicima i nastavnicama i kako za njih izgledaju škole koje su oaze mira, slobode i zajedništva?
>
> Kako povezujete ekološku pravdu sa ljudskim pravima i potičete brigu i podršku među učenicima u vremenu neizvjesnosti?
> ```

Zelena pedagogija živi u onim momentima kada odlučite da radite drugačije, a ne samo manje istog. Bilo da ste kroz umjetnost progovorili o etičkim dilemama, uveli filozofska pitanja na časove nauke, ili sa djecom sjedili na podu i maštali o pravednijem svijetu, vaša priča je korak ka školi budućnosti.

```

Podijelite sa nama razrađene pripreme za časove, autorske osvrte na izazove s kojima se suočavate, ili učeničke radove u okviru ovomjesečne InTeme!
```

Čitamo se na InŠkoli!

Svoje priče, pripreme, osvrte i učeničke radove možete podijeliti kroz InŠkolu i tako doprinijeti zajednici nastavnika i nastavnica koje zajedno grade školu budućnosti.

InTema se realizuje u okviru projekta Dijalog za budućnost 3 (DFF3), kojeg provode UNDP Bosnia and Herzegovina, UNICEF Bosna i Hercegovina i UNESCO, u saradnji s Rezidentnom koordinatoricom United Nations in BiH, te u partnerstvu s Predsjedništvom Bosne i Hercegovine i Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine. Projekt finansira UN Peacebuilding and Peace Support (#PBF).

Collections

Objava | Zelena pedagogija